

Sändlista

Ert tjänsteställe, handläggare
3.sjöstriflj, Johan Åsell, 076-649 20 18,
johan.asell@mil.se

Ert datum
2019-09-13

Er beteckning

Vårt tjänsteställe, handläggare
FIHM, Ida Mattsson, 08-562 816 27,
exp-fihm@mil.se

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

Föreläggande om försiktighetsmått avseende undervattenssprängning v41 i område R63E Sturkö Syd, Karlskrona kommun

Beslut

Försvarsinspektören för hälsa och miljö (FIHM) beslutar att förelägga Försvarsmakten, org.nr. 202100-4615, att vidta följande försiktighetsmått vid genomförande av undervattenssprängningar i sprängområde R63E Sturkö Syd, v941:

1. Om inte annat framgår av nedan angivna försiktighetsmått ska verksamheten utföras i enlighet med anmälan.
2. Inom 4 veckor efter genomförd sprängning ska en rapport som redogör för eventuell fiskdöd samt observationer av däggdjur och fåglar inlämnas till FIHM.
3. Innan sprängningens genomförande ska fartyg framföras med gaspådrag i det aktuella sprängområdet, detta i syfte att skrämja bort förekommande fisk och marina däggdjur genom fartygsbuller. I samma syfte ska även sändning av lågfrekvent sonar ske innan sprängningens genomförande.
4. Omfattande fiskdöd eller andra avvikelser som bedöms medföra risk för negativ påverkan på naturmiljön ska omgående anmälas till FIHM.

(SB)

5. Särskild försiktighet med avseende på förekomst av marina däggdjur samt sjöfågel ska vidtas genom kontroll med sonar samt okulär genomsökning av området inför sprängningen. Vidare ska kontroll med, för ändamålet, lämplig utrustning genomföras för att pejla och undvika eventuella fiskstim.

Bakgrund

Anmälan om sprängning i vatten inkom till FIHM från Försvarmakten, Tredje sjöstridsflottiljen den 29 augusti 2019, anmälan kompletterades den 13 september 2019. Anmälan avser fyra (4) stycken laddningar à 105 kg TNT (trinitrotoluen) sjunkbomber, ej botten detonation. Det sprängområde som ska nyttjas är Försvarmaktens fasta sprängområde R63E Sturkö Syd i Karlskrona kommun.

Omfattning i bottenytan är i underlaget angiven som 0 m² för sjunkbomberna, vilket är i enlighet med den beräkningsmodell som Försvarmakten har tagit fram för beräkning av bottenyta i samband med sprängning i vatten. Påverkan på botten bedöms som 0 m² när avståndet till botten är större än sprängningens beräknade radie. Anmälningsskyldig sprängning i vatten får omfatta högst 3000 m² enligt 19 § förordning (1998:1388) om vattenverksamhet. Omfattning i vattenvolym är angiven till 1629,5 m³ vilket är beräknat enligt samma beräkningsmodell som hänvisats till ovan.

Verksamheten är planerad till den 7 oktober 2019 och kommer att genomföras dagtid. Syftet med verksamheten är att utveckla förmågan till undervattensstrid på marinens fartyg samt statuskontrollera vapensystemet.

I anmälan har Försvarmakten angivit att miljöpåverkan förväntas bli ringa samt åtagit sig vissa försiktighetsmått som ämnas vidtas i samband med sprängningarna.

Anmälan remitterades till Länsstyrelsen i Blekinge län (Länsstyrelsen) den 13 september 2019. Länsstyrelsen inkom med svar gällande den specifika frågeställning kopplat till avsaknaden av sonar/ekolod vid genomförandet av den aktuella sprängningen. I det framgick att Länsstyrelsens bedömning är att sändning med sonar/ekolod troligtvis inte har någon avskräckande effekt på fisk men bör användas för att pejla och undvika eventuella fiskstim. Sändning med sonar har däremot en avskräckande effekt på marina däggdjur så som säl och tumlare där den senare är mycket känslig för den typen av ljud.

SFPO (Sveriges fiskares producentorganisation) har vid tidigare liknande verksamhet anfört att de önskar information om när övningar med sprängning äger rum samt att Försvarmakten i samband med verksamheten ska ta största möjliga hänsyn till fisket. En kopia av detta beslut skickas därför till SFPO.

Skäl för beslut

Bedömning

FIHM gör bedömningen att den anmälda sprängningen i vatten är att betrakta som en anmälningspliktig verksamhet enligt 11 kap. 9 a § miljöbalken (1998:808) och 19 § punkt 5 i förordning (1998:1388) om vattenverksamhet och att anmälningsplikten därmed är uppfylld.

FIHM gör bedömningen att en återrapportering till tillsynsmyndigheten bör ske inom fyra veckor efter genomförd sprängning. Detta i syfte för uppföljning och kontroll av åtgärdens eventuella miljöpåverkan.

Den anmälda sprängningen är förlagd nära en tid på året då den biologiska aktiviteten är relativt låg i området (november-februari), vilket minskar risken för skada på det marina djurlivet. FIHM anser dock att det trots detta finns skäl att vidta ytterligare försiktighetsåtgärder i syfte att skrämja bort förekommande fisk och marina däggdjur. FIHM förelägger därför Försvarmakten om att vidta skrämjelåtgärder inför den planerade sprängningen. FIHM påminner om att visuell kontroll av havsytan bör ske vid god sikt.

Försvarmakten har i tidigare anmälningar om undervattenssprängning åtagit sig att utföra sändning med sonar i så lågt frekvensband möjligt, samt ”ramp-up” från låg ljudnivå till högre (ex sändning LF (ca 100kHz), HF (ca 200kHz), VHF (ca 400 kHz). Detta i syfte att skrämja bort förekommande marina däggdjur. FIHM anser att det finns skäl att vidta den här typen av skrämjelåtgärder samt att skrämjelåtgärderna är skäliga att vidta utifrån rimlighetsavvägningen i 2 kap. 7 § Miljöbalken.

FIHM vill omgående bli informerad i de fall avvikelser som kan orsaka olägenhet för miljön inträffar. Detta för att vid behov ha möjlighet att agera skyndsamt i rollen som Försvarmaktens tillsynsfunktion.

Under förutsättning att den anmälda verksamheten utförs i enlighet med uppgifterna i anmälan samt följer de försiktighetsmått som meddelas i detta beslut, gör FIHM bedömningen att åtgärden kan ske på ett miljömässigt godtagbart sätt.

Tillämpliga bestämmelser

Detta beslut har fattats med stöd av 2 kap. 4 § miljötillsynsförordningen (2011:13), 11 kap. 9 a § och 26 kap. 21 § miljöbalken (1998:808) samt med hänvisning till 2 kap. 2, 3, 6-7 §§ miljöbalken och 23 § 2a p. förordning (1998:1388) om vattenverksamheter.

Detta beslut är fattat med stöd av FIHM:s delegationsordning, fastställd den 1 april 2019 (FM2017-20062:4).

Ida Mattsson
miljö- och hälsoskyddsinspektör

Sofia Bejgarn
miljö- och hälsoskyddsinspektör

Sändlista

FM

För kännedom

3.sjöstriflj (avsett för Johan Åsell)
Sveriges Fiskares Producentorganisation (via peter@sfpo.se)

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas till regeringen, men skickas till Försvarsinspektören för hälsa och miljö, 107 85 Stockholm.

Ange vilket beslut som överklagas, vilken ändring som begärs samt vilket stöd som åberopas för ändringsyrkandet. Skrivelsen ska vara undertecknad.

För att överklagandet ska kunna prövas ska det ha inkommit till FIHM inom tre veckor från den dag mottagaren tog del av detta beslut.